

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: R. D.

zastoupena Mgr. Petrem Balabánem, advokátem,

sídlem Táborská 411/34, 140 00 Praha 4

proti

žalované:

Česká správa sociálního zabezpečení

sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 1. 2021, ve věci invalidního důchodu

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje P. S.

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná snížila žalobkyni invalidní důchod od 22. 9. 2020 pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Nový Jičín ze dne 11. 8. 2020 je žalobkyně invalidní v první stupni, nikoliv třetím (rozhodnutí ze dne 4. 9. 2020, č. j. X). Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. Na základě nich žalovaná změnila v záhlaví specifikovaným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) prvostupňové rozhodnutí tak, že žalobkyni od 2. 9. 2020 odňala invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, neboť podle posudku posudkového lékaře ČSSZ z 1. 12. 2020 žalobkyně není invalidní. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu.
2. Žalobkyně v žalobě namítala opomenutí jejího tvrzení o pohybovém postižení – chronický syndrom bolesti páteře a parestesie pravé horní končetiny, které bylo v prvním stupni zohledněno, žalovaná jej však pominula. Odkázala na zprávu MUDr. V. z 16. 12. 2020.
3. Dále namítla nesprávné posouzení ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. (dále jen „vyhláška“), které mělo být pro pohybové postižení aplikováno a mělo dojít k desetiprocentnímu navýšení poklesu pracovní schopnosti. Odkázala na shodnou lékařskou zprávu MUDr. V. a předložila novou zprávu z 9. 3. 2021 MUDr. B., psychiatra, který u ní diagnostikoval depresi. Podle žalobkyně je rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné, neboť měla vyžádat doplnění posudku nebo posudek nový.
4. Dále namítla procesní pochybení v neposkytnutí jí lhůty pro předložení lékařských zpráv, což jí zabránilo, předložil zprávu ortopeda z 18. 2. 2021 a psychiatra z 9. 3. 2021, což mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
5. Konečně namítla nesprávný závěr o snížení a následně odnětí invalidního důchod před plánovanou operací 14. 10. 2020, kdy nemohla pracovat ani hledat si práci a její léčba nebyla dosud ukončena.
6. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že posudkový lékař správně zjistil a posoudil zdravotní stav žalobkyně. Jeho posudek je objektivní. S ohledem na žalobní námitky navrhla důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (posudková komise MPSV).
7. Soud zjistil, že žalobu lze věcně projednat. Přezkoumal tedy napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), v mezích žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované, tedy ke dni 8. 4. 2021 (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba není důvodná.
8. Z připojeného posudkového spisu žalobkyně krajský soud zjistil, že žalobkyně byla invalidní od 20. 9. 2018 v třetím stupni, když její pracovní schopnosti poklesla o 70%. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl multifokální invazivní lobulární karcinom pravého prsu řešený operací, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole II., odd. A, položce 1e přílohy k vyhlášce. Lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava (OSSZ Ostrava) v posudku, zpracovaném při kontrolní

lékařské prohlídce, zjistila, že žalobkyně již od 11. 08. 2020 není invalidní v třetím stupni, ale v prvním stupni, neboť její pracovní schopnost poklesla celkem o 35%. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je totožné postižení, nicméně zařazené do kapitoly II., odd. A, položky 1b přílohy k vyhlášce, s mírou poklesu pracovní schopnosti 15% – 25%. Postižení nyní již obou prsů bylo řešeno operačně, onemocnění je v remisi, funkční postižení je lehké. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila na 25% s ohledem na dělnickou profesi (žalobkyně je vyučená tiskařka, pracovala jako fotografa, servírka, prodavačka a balička světla), pro další zdravotní postižení navýšeno podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky o 10%. Tímto dalším postižením je parestezie pravé horní končetiny a omezení jemné mechaniky pravé ruky.

9. V řízení o námitkách si žalovaná vyžádala další posudek. V posudku ze dne 1. 12. 2020 posudková lékařka České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) změnila posudkový závěr tak, že žalobkyně není od 11. 8. 2020 nadále invalidní, protože její pracovní schopnost poklesla o 25%. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je stále stejné postižení, zařazené do kapitoly II., odd. A, položky 1b přílohy k vyhlášce s mírou poklesu pracovní schopnosti 15% – 25%, stanovenou na horní hranici s ohledem na dělnickou profesi žalobkyně. Postižení obou prsů bylo řešeno operačně, onemocnění je dlouhodobě v remisi, stav stabilizovaný. Posudková lékařka však neshledala žádné další zdravotní postižení, pro které by bylo nutno pokles pracovní schopnosti navýšit.
10. S ohledem na žalobní námitky nechal krajský soud v řízení zpracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. V **posudku ze dne 18. 6. 2021** se **posudková komise v Ostravě** ztotožnila se závěry posudkové lékařky ČSSZ, co se týká rozhodující příčiny zdravotního stavu žalobkyně a jejího zařazení podle citované vyhlášky. Ztotožnila se rovněž se stanovenou mírou poklesu pracovní schopnosti 25%, horní hranici však zvolila nikoliv pro dělnickou profesi žalobkyně, ale také „pro další zdravotní postižení“. Současně uvedla, že „bolestivý páteřní syndrom ani psychiatrické vyšetření nelze zohlednit k posouzení invalidity“, aniž by uvedla důvod. Vzhledem k tomu, že takový závěr je nepřezkoumatelný a žalobkyně toto rovněž namítla, vyžádal si krajský soud doplnění posudku, které posudková komise předložila dne **15. 12. 2021**. V něm odůvodnila, proč z neurologického hlediska není postižena funkce pravé horní končetiny; vlastním vyšetřením neurologem dne 18. 6. 2021, nový náleze nelze zohlednit pro časový odstup a jeho nedoložení magnetickou rezonancí ani elektromyograficky, vyšetřením ramene a páteře vlastním ortopedem a vyhodnocením rentgenových snímků neprokazujících patologii na skeletu ramenního kloubu a vyvracející nález MUDr. R. V. z 17. 2. 2021. K psychiatrické diagnóze uvedla, že ji nelze zohlednit pro nezaznamenání depresivních a úzkostných příznaků a sdělení MUDr. B. o absenci kontroly a nejisté užívání medikace. Tato zdravotní postižení odůvodňují horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti, nikoliv však další navýšení.
11. K posudku vznesla žalobkyně řadu námitek, jimiž posouzení sekundárních onemocnění zpochybňovala, předložila další lékařské zprávy a navrhla zpracování znaleckého posudku. Krajský soud poté, co vyžádal spornou lékařskou zprávu MUDr. B. o jednorázovosti návštěvy žalobkyně v jeho ordinaci, zadal zpracování srovnávacího posudku **posudkové komisi v Brně**, která v posudku ze dne **20. 4. 2022** dospěla ke zcela totožnému závěru, neboť neshledala ani postižení pravé horní končetiny, ani jemné mechaniky, když vycházela jak z vlastního vyšetření, tak z předložených lékařských zpráv. Nepřihlédla ani k psychiatrickému postižení, neboť návštěva psychiatra proběhla pouze

jednou a medikaci žalobkyně dle vlastního vyjádření pro obavy z ní neužívá.

12. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje žalovaná. Pro účely soudního přezkumu zdravotní stav pak posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“); za tím účelem MPSV zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o OPSZ). Soud ovšem nezkoumá věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek rozhodujícím důkazem. A to za předpokladu, že z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku zpochybnilly. Posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá. Posudkové závěry musí náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, její rozhodnutí v námitkovém řízení musí být jasné, srozumitelné a úplné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43).
13. Náležitosti posudku upravuje § 7 vyhlášky. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
14. V posuzované věci si soud vyžádal shora specifikované posudky, které dospívají ke zcela identickým závěrům, ve kterých se shodují se závěry posudkové lékařky ČSSZ. Z jejich obsahu vyplývá, že posudkové komise jednaly a rozhodovaly v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností neurologie (posudek z 18. 6. 2021), ortopedie (doplňující posudek dne 15. 12. 2021) a psychiatrie (posudek z 20. 4. 2022). Krajský soud nesouhlasí s námitkou nesprávného obsazení komise. Podle ustanovení § 16b odstavec 1 zákona o OPSZ, *[p]osudkové komise ministerstva jsou nejméně tříčlenné. Předsedou posudkové komise může být jen lékař. Předseda posudkové komise a tajemník posudkové komise jsou vždy zaměstnanci zařazení k výkonu práce v ministerstvu; tajemník je členem posudkové komise. Dalšími členy posudkové komise jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů. Podle odstavce 3 téhož ustanovení, posudkový lékař, který je předsedou posudkové komise ministerstva, řídí jednání této komise, určuje její konkrétní složení a rozhoduje o zařazení jednotlivých případů na pořad jednání komise.* Jak vyplývá z ustanovení § 16b odstavec 1 a 3

zákona o OPSZ, obsazení posudkové komise lékařem určité odbornosti pro jednotlivá onemocnění nepředepisuje žádný právní předpis a je odpovědností jejího předsedy, jaké lékaře do komise určí. Komise však musí být schopna splnit účel svého zřízení, vyplývající z § 4 odst. 2 citovaného zákona, tedy *posoudit zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění* (...). Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 4. 2014, č. j. 6 Ads 166/2014 – 30, „*byla-li posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která zpracovala podkladový posudek o stanovení míry poklesu pracovní schopnosti pro účely posouzení invalidity, složena v souladu s § 16b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, může být námitka žalobce ohledně účasti lékaře nevhodně zvoleného klinického oboru ve výjimečném případě relevantní pro hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudku, nikoliv však pro úvahy o porušení § 16b odst. 3 citovaného zákona*“. V posuzované věci komise byly složeny v souladu s § 16b odst. 1 zákona o OPSZ a účel svého zřízení splnily, protože zdravotní stav žalobkyně a její pracovní schopnost posoudily. Odborní lékaři v komisích zastupovali onemocnění žalobkyně, která jsou u žalobkyně přítomny a jejichž dopad na žalobkynin zdravotní stav je předmětem sporu. Z námitek žalobkyně nevyplývala žádná konkrétní okolnost, kterou by posudkové komise v důsledku svého složení posoudily nesprávně a krajský soud žádnou takovou nezjistil. Krajský soud proto uzavřel, že ani posudek z 18. 6. 2021, ve znění jeho doplnění, ani posudek z 20. 4. 2022 není z důvodu nevhodného složení neúplný a nepřesvědčivý.

15. Posudky mají všechny shora uvedené nezbytné náležitosti.
16. Posudek z 18. 6. 2021, ve znění jeho doplnění, i posudek z 20. 4. 2022 podle názoru soudu splňují podmínku úplnosti a přesvědčivosti. Posudkové komise se vypořádaly se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnily a posudek nevzbuzuje žádné pochyby. Posudkové komise jednak vysvětlily, které postižení je rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, kterou je stav po ablaci pravého prsu s exacerbací axily pro karcinom, v remisi, což ani není mezi účastníky sporné. Dále vysvětlily, proč byla míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně stanovena na horní hranici procentního rozpětí stanoveného v kapitole II., odd. A, položce 1b přílohy k vyhlášce, kde důvodem jsou další zdravotní postižení žalobkyně, nikoliv její dělnická profese, jak uvážily posudkové lékařky ČSSZ, přičemž tato přítomná postižení nejsou z důvodů, jak je uvedeno v odstavcích 10 a 11 tohoto rozsudku, posudkově významné ve smyslu § 3 odst. 1 vyhlášky, přičemž tyto důvody soud shledává jako logické a odpovídající na námitky žalobkyně. Krajský soud se neztotožňuje s výhradou upřednostnění vlastních vyšetření komisemi, neboť t nic takového z posudků nevyplývá; komise zásadně může provést vlastní klinická vyšetření, považuje – li to za potřebné s ohledem na stav dokumentace (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012-19 nebo ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 Ads 337/2016-33), a v posuzované věci vlastní vyšetření žalobkyně zjevně obě posudkové komise potřebovaly z důvodu nejednoznačnosti závěrů ošetřujících lékařů. Posouzení jejich odborné správnosti však soudu nepřislouží, neboť právě nutná odbornost posouzení, kterou soud nemá, je důvodem zpracování těchto posudků.
17. Posudkové komise se plně vypořádaly se všemi žalobykni předloženými podklady. Nutno zdůraznit, že přezkum napadeného rozhodnutí a posudků, ze kterých žalovaná vycházela, je limitován datem vydání napadeného rozhodnutí, tedy 19. 1. 2021. Zdravotní dokumentace vztahující se k zdravotnímu stavu žalobkyně po toto datu, může být

relevantní jen za předpokladu, že svědčí o zdravotním stavu žalobkyně před 19. 1. 2021, resp. o jejím zdravotním stavu ke dni zániku invalidity, jak správně upozornila posudková komise Ostrava v doplnění svého posudku. Vzhledem k tomu, že žalobkyně žádný důkaz, o kterém by tvrdila prokazovat tuto vazbu, nepředložila, krajský soud se jimi pro jejich nadbytečnost nezabýval, když proto nedisponují vypovídací potenci v této věci.

18. Žalobkyně namítla neprodloužení lhůty pro doplnění dokumentace. Krajský soud ve spise zjistil, že žalobkyně požádala žalovanou dne 6. 1. 2021 o poskytnutí lhůty alespoň dvou měsíců pro k doplnění informací o aktuálním zdravotním stavu a zajištění potřebných zpráv a vyšetření. Žalovaná v napadeném rozhodnutí argumentovala posudkem lékařky ČSSZ, ze kterého vycházela a který se vypořádal i s žalobkyní namítanou gynekologickou operací, kdy posuzoval zdravotní stav žalobkyně po této operaci, a upozornila žalobkyni, že změnu zdravotního stavu může uplatnit spolu s novou žádostí o invalidní důchod.
19. Krajský soud ani tuto námitku nepovažuje za důvodnou. Řízení o invalidním důchodu je specifické tím, že základem je posouzení zdravotního stavu žadatele, k čemuž nemá žalovaná odborné znalosti a je v tomto odkázána na závěry svých posudkových lékařů (podle § 8 zákona o OPSZ). Jejich posudky jsou povinným důkazem, nemají však charakter závazného stanoviska a podléhají hodnocení správním orgánem jako každý jiný důkaz ohledně jejich úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-59). Za účelem provedení tohoto hodnocení musí proto být žadateli o dávku dána možnost předložit důkazy, ze kterých nepřesvědčivost či neúplnost posudku vyplývá a při zjištění uvedeného rozporu musí žalovaný zajistit doplnění posudku (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 Ads 138/2014-73). Na druhou stranu, vzhledem k ustanovení § 56 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) není prakticky nikdy rozhodnuto s konečnou platností, neboť správnost posudkového závěru může být i po skončení řízení následně přezkoumána (např. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 9/2003-31 nebo ze dne 28. 8. 2009, č. j. 4 Ads 43/2008-60). Pokud by tedy z nových zpráv vyplynulo, že posudek, ze kterého žalovaná vycházela, je neúplný, a vedlo – li by takové zjištění v následném řízení o závěru o nesprávnosti přiznané dávky, bylo by možné výši důchodu upravit ode dne, od kterého by žalobkyni zvýšení náleželo. V nyní posuzované věci žalobkyně požádala obecně o poskytnutí dvouměsíční lhůty k předložení nekonkretizovaných odborných vyjádření a zpráv, takže žalovaná neměla žádný důvod s rozhodnutím vyčkat. Jiná situace by byla, kdyby žalobkyně svou žádost směřovala ke konkrétnímu plánovanému vyšetření, které nemohlo být provedeno dříve, popř. vyčkávala kompletace odborné zprávy apod., což však v posuzované věci nenastalo. Nejedná se tak o vadu řízení, jak žalobkyně namítá.
20. Zbývající žalobní námitky týkající se aplikace ustavení § 3 odst. 1 vyhlášky a posouzení zdravotního stavu žalobkyně s ohledem na gynekologickou operaci zodpověděly posudkové komise (viz výše), jejichž posudky krajský soud považuje za úplné a přesvědčivé. Námitky proto důvodné nejsou.
21. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec *invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %*.
22. V otázce posouzení zdravotního stavu žalobkyně vycházel soud zejména z posudků

[Zadejte text.]

posudkové komise. Žalobkyně nebyla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní, když její pracovní schopnost poklesla o 25 %. Žalobkyně nesplňuje podmínku invalidity, a rozhodnutí žalované tak odpovídá zdravotnímu stavu žalobkyně. Napadené rozhodnutí není nezákonné. S ohledem na výše uvedené soud žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

23. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, které však v souladu s § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšná žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 8. června 2022

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně